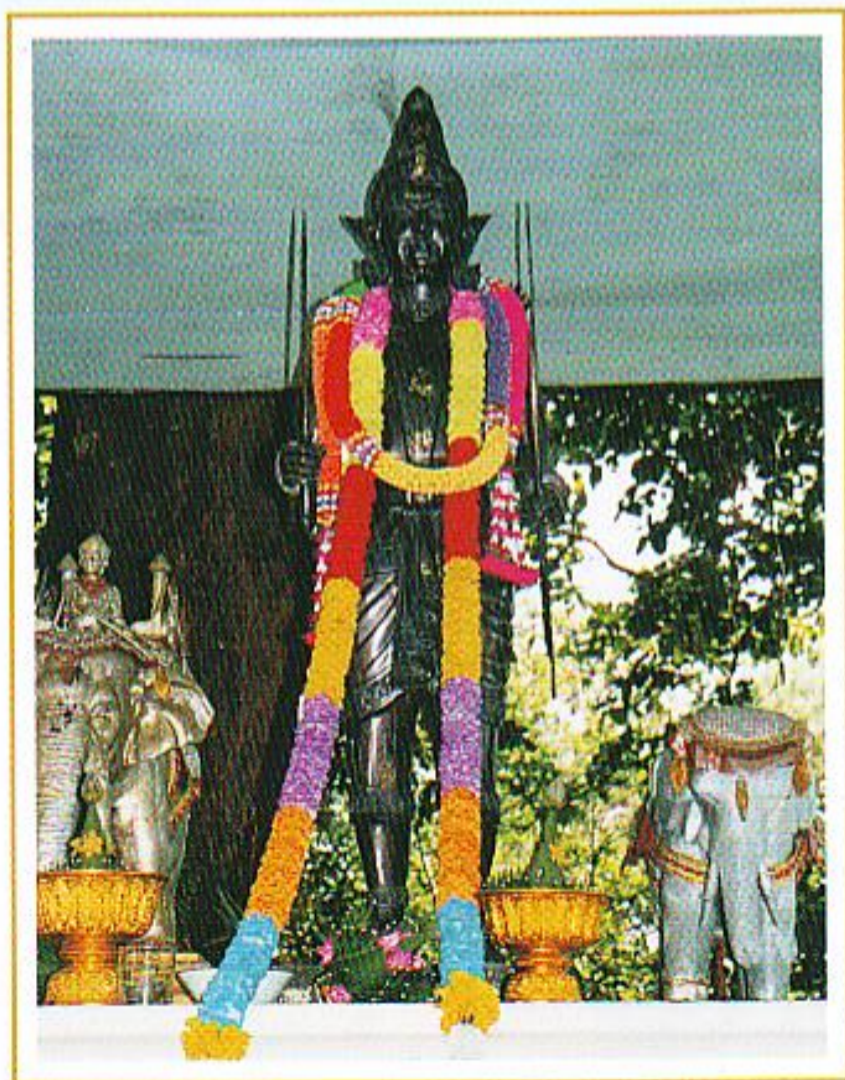

ตำนานเก่าแก่ของไทยเรื่องหนึ่ง คือ ตำนานสิงหนดิ कुमार หรือที่คนไทยเรียกกันแต่เดิมว่า ตำนานสิงหนวัติ कुमार ได้สะท้อนคำกล่าวข้างต้น คือ เมื่อบรรพบุรุษไทยได้เคลื่อนย้ายลงมาสู่บริเวณภาคเหนือของไทยในจังหวัดเชียงรายปัจจุบันเพื่อสร้างบ้านแปลงเมือง ต่อมาสิงหนดิ कुमार ได้รวบรวมผู้คนตั้งเป็นอาณาจักรขึ้น มีชื่อว่า นาคพันธุสิงหนดิ นคร หรือเรียกกันว่า โยนกเชียงแสน ต่อมามอญขยายอำนาจขึ้นไป จนกษัตริย์ของนาคพันธุสิงหนดิ นคร ต้องยอมอยู่ใต้อำนาจมอญ จนกระทั่ง พรหม कुमार หรือต่อมาคือ พระเจ้าพรหม ได้รวบรวมกำลังขับไล่อำนาจมอญออกไปได้ ต่อมาเชื้อสายของพระเจ้าพรหมได้พาผู้คนเคลื่อนย้ายลงมาทางใต้เพื่อสร้างเมืองใหม่ คือ นครชัยปราการ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตจังหวัดเชียงรายปัจจุบัน ตำนานดังกล่าวบอกล่าความเป็นมาของกลุ่มชนเชื้อชาติไทย ค่อยๆ รวมตัวกันตั้งเป็นบ้านเมือง ก่อนการถือกำเนิดเป็นอาณาจักรสุโขทัย

พระบรมรูปพระเจ้าพรหม ที่วัดพระธาตุจอมกิตติ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

* นักประวัติศาสตร์บางคนเชื่อว่า เป็นขอม

๒. การก่อตั้งศูนย์กลางอำนาจของคนไทย : กรุงสุโขทัย

ในกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ขอมได้แผ่อำนาจเข้ามายังดินแดนที่เป็นประเทศไทยปัจจุบันอีกครั้งหนึ่ง เพราะมีกษัตริย์ที่เข้มแข็งและมีความสามารถ คือ พระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ (พ.ศ. ๑๗๒๕ - ๑๗๖๑) ทำให้ขอมมีอำนาจเหนืออาณาจักรต่างๆ และคนไทยก็ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของขอมด้วย แต่คนไทยก็พยายามที่จะมีอิสรภาพอยู่เสมอ ซึ่งกษัตริย์ขอมก็ทราบดี จึงใช้วิธีการผูกมัดน้ำใจของผู้นำคนไทย โดยยกพระราชธิดาคือ พระนางสีขรมหาเทวี ให้อภิเษกกับพ่อขุนผาเมือง พระราชโอรสองค์ใหญ่ ของพ่อขุนศรีนาวนำถุม ผู้นำชนชาติไทยแถบลุ่มน้ำยม และน่าน พร้อมทั้งพระราชทานพระขรรค์ชัยศรีและตำแหน่งอันเป็นเกียรติคือ “กมรเต็งอัญศรีอินทรปตินทราทิตย์” ให้พ่อขุนผาเมืองอีกด้วย แต่ผู้นำของไทยก็ไม่ได้หลงชื่นชมสิ่งที่กษัตริย์ขอมมอบให้กลับรวบรวมกำลังกันขับไล่อำนาจของขอมออกไปได้สำเร็จและตั้งอาณาจักรสุโขทัยขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๗๙๒

พระปรางค์ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุเชลียง จังหวัดสุโขทัย

ศึกภายใน

หลังจากได้สถาปนาพ่อขุนบางกลางท่าว และพระนางเสือง ขึ้นเป็นกษัตริย์
ครองกรุงสุโขทัยแล้ว พ่อขุนผาเมืองได้รวบรวมไพร่พลยกทัพกลับเมืองราด เมืองที่
พระองค์มุ่งหวังจะได้สร้างบ้านแปงเมือง ให้เป็นที่อยู่ของพระองค์จนสิ้นอายุไข แต่เมื่อ
เสด็จกลับถึงเมืองราด ความทราบถึงพระนางสิงขรมหาเทวี พระนางสิงขรทรงพิโรธ
พ่อขุนผาเมืองเป็นอย่างมาก ตัดพ้อหาว่าทรยศต่อพระราชบิดา (พระเจ้าชัยวรมันที่ ๗)
ของพระนาง และรบเร้าให้พ่อขุนผาเมืองยกทัพกลับไปตีเมืองสุโขทัยคืนมา พ่อขุนผา
เมืองมิยินยอม ไม่ว่าพระนางสิงขรจะอ่อนวอนอย่างไร สร้างความโกรธเคืองแก่
พระนางอย่างยิ่ง ฤทธิโกรธนั้นรุนแรงนัก บวกกับความน้อยพระทัย พระนางสิงขร

เจดีย์พระนางสิงขรมหาเทวี

จึงตัดสินใจจุดไฟเผาเมืองราดจนไหม้
เป็นจุล และหนีไปกลั่นใจโดดน้ำฆ่าตัว
ตายที่แม่น้ำป่าสัก หลังจากที่ได้จัดการ
พระศพของพระมเหสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว
พ่อขุนผาเมืองไม่คิดที่จะทำนุบำรุง
เมืองราดขึ้นมาอีก ตำนานของพื้นบ้าน
ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเล่าขาน
ตกทอดมาว่า พระองค์ได้เสด็จออกจาก
เมืองราดขึ้นไปทางเหนือ กับพระนาง
เนาวรงค์เทวีมเหสีของพระองค์ ที่เป็น
คนไทย จากนั้นมาก็ไม่มีใครทราบเรื่องราว
ของพระองค์ท่านอีกเลย

บริเวณกำแพงเมืองเชียงแสน

พ่อขุนผาเมืองเสด็จไปเชียงใหม่

เรื่องของพ่อขุนผาเมืองที่หายไป จากตำนานของเมืองหล่มสักเพชรบูรณ์นั้น กลับไปปรากฏขึ้นอีกครั้งที่เมืองเชียงใหม่ ตามข้อเขียนของ ดร.เอมอร (ไชยชาญ) สจ๊วต ในหนังสือตำนานพระธาตุจอมกิตติ เป็นตำนานที่คนเฒ่าคนแก่โบราณของเมือง เชียงแสน ได้เล่าต่อกันมาถึงผลงานของพระองค์ท่านกล่าวคือ เมื่อสถาปนาอาณาจักร ไทยแล้ว ได้เสด็จจากเมืองเวียงจันทน์มาที่เชียงใหม่ และเป็นช่วงที่เมืองเชียงแสนตกอับ ไม่มีเจ้าผู้ครองเมือง และไม่เป็นเมืองสำคัญอีกแล้ว บ้านเมืองทรุดโทรมขาดการดูแล ความเจริญทั้งหลายไปตกอยู่ที่เมืองเชียงใหม่

พ่อขุนผาเมืองใช้ชีวิตอยู่ที่เมืองเชียงใหม่อย่างเรียบง่าย ๗ ด้วยความเสียสละทุก อย่าง สิ่งที่พระองค์ต้องการคือ ต้องการเห็นราชอาณาจักรไทยเป็นปึกแผ่นร่วมเย็นเป็น สุข แม้กระนั้นประชาชนชาวเชียงใหม่ ก็ยังยกให้ท่านเป็นผู้นำครองเมืองเชียงใหม่ต่อไป

เมื่อพ่อขุนผาเมืองครองเมืองได้ ๓ ปี ได้ทรงให้ช่างต่อฐานพระธาตุจอมกิตติ ซึ่งเดิมยาวด้านละ ๖ เมตร เป็นยาวด้านละ ๗ เมตร และเสริมยอดพระธาตุเสียใหม่โดย เพิ่มเหนือหอรระฆังเป็นรูปกลีบบมระเฟืองหรือ “ป्ली” สัญลักษณ์ของพระมหามงกุฎกษัตริย์ ไทยสมัยนั้น เพิ่มลูกแก้วด้านบนของพระมหามงกุฎอีก ๑ ลูก นอกจากนี้ ยังได้ ทรงอัญเชิญพระบรมธาตุ ขึ้นบรรจุไว้ในพระธาตุจอมกิตติอีก จำนวนถึง ๑๓ องค์ ดังนั้นพระธาตุจอมกิตติจึงมีพระบรมธาตุบรรจุอยู่ถึง ๒๔ องค์

นอกจากพ่อขุนผาเมืองได้มาบูรณะพระธาตุจอมกิตติแล้ว พระองค์ก็ยังมี พระราชประสงค์ จะทำให้เมืองเชียงใหม่ เป็นเมืองที่มีการป้องกันอย่างเข้มแข็ง เพื่อ ต่อสู้กับขอมต่อไป ได้นำราษฎรที่ไว้วางใจ ชูดุโหมงค์ลับจากพระธาตุจอมกิตติ ลี้กลงไป ในดิน อุโหมงค์ได้แยกออกเป็นหลายทาง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสืบข่าว สงก่าลัง และหลบภัย อันตรายจากข้าศึก